

РИЗИКИ, ЯКІ НЕСЕ ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ

Слота А.І., гр. ГЗ-41

Науковий керівник – д. е. н., проф. **Б.О. Язлюк**
Західноукраїнський Національний Університет

Відповідно до Земельного кодексу України кожен громадянин має право отримати у власність земельні ділянки шляхом їх безоплатної передачі із земель державної і комунальної власності (п. б ч. 1 ст. 81 Земельного Кодексу України). Згідно із положеннями ч. 1 ст. 121 Земельного кодексу України громадяни України мають право на безоплатну передачу їм земельних ділянок із земель державної або комунальної власності у таких розмірах: для ведення фермерського господарства — в розмірі земельної частки (паю), визначеної для членів сільськогосподарських підприємств, розташованих на території сільської, селищної, міської ради, де знаходиться фермерське господарство; для ведення особистого селянського господарства — не більше 2,0 гектара; для ведення садівництва — не більше 0,12 гектара; для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах — не більше 0,25 гектара, в селищах — не більше 0,15 гектара, в містах — не більше 0,10 гектара; для індивідуального дачного будівництва — не більше 0,10 гектара; для будівництва індивідуальних гаражів — не більше 0,01 гектара. В аналітичному огляді опублікованому Національним Агенством з Питань Запобігання Корупції зазначено: «Інститут безоплатної приватизації насправді не забезпечує справедливий розподіл земельних ресурсів. Попри десятиліття існування системи безоплатної приватизації, в Україні не було впроваджено єдиного реєстру громадян, які отримали земельні ділянки згідно з цією процедурою, а тому відсутність прозорого контролю за приватизацією земельних активів держави породжує безліч корупційних схем.» [3, с.3].

На жаль, частина населення розглядає землю не як засіб виробництва, а лише як можливість разового прибутку через продаж тієї ж землі. Існує думка, що людей у маніпулятивний спосіб змусять продати їхній земельний пай за ту ціну, яка є неконкурентоздатною. Деякі спеціалісти вказують на те, що у найближчі 10–20 років агрохолдинги та олігархи можуть скупити 50% землі в Україні [4, С. 199]. Окрім цього, частина людей, які планують відкривати бізнес у сфері сільського господарства не мають належних знань та навичок для виробництва продукції або для її реалізації. Брак цих знань та навичок може призвести до того, що підприємець припинить свою діяльність. Частина підприємств може «не вижити» через конкуренцію, відсутність вектору розвитку, ринків збуту

продукції або з інших причин і припинить діяльність. Тоді у власника постане питання про подальшу долю земельної ділянки. З великою вірогідністю вона буде продана або здана у довгострокову оренду. У межах України цих людей може бути досить багато. Ми переконані, що існує ризик, коли велика частина земель може опинитися в руках певної групи осіб або компанії, що може мати негативні наслідки для певної громади. Саме тому, ми пропонуємо не лише надавати земельні ділянки, а й в обов'язковому порядку організувати курси для людей, які планують займатися сільським господарством. Таким чином дрібні землевласники, які тільки починають свою діяльність матимуть більше шансів на успішний розвиток своєї справи. Держава ж буде мати велику кількість дрібних фермерських господарств, а не декілька великих земельних магнатів. Вчений О. Іваній, стверджує, що окремою проблемою постає недостатньо раціонально організоване інституціональне й інституційне забезпечення земельних відносин [4, С. 197]. Ми цілком розділяємо його позицію.

Аналізуючи аграрну політику України, можна зазначити, що реформування земельних відносин у сфері раціонального використання землі є нелегким завданням, яке вимагає комплексного підходу. В умовах сьогодення, проблеми проведення реформ задля захисту та використання земельних ресурсів стають все більш важливими для нашої держави.

Література

1. Земельний кодекс України
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Іваній О. М. Проблеми та перспективи реалізації земельної реформи в Україні. AGRARIAN AND ENVIRONMENTAL LAW. LAND LAW : International scientific and practical conference. Lublin, the Republic of Poland. 2020. С. 197–201.
3. Корупційні ризики у процедурі безоплатної приватизації URL:
https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2020/12/Ryzyky_pryvatyzatsiya_2011.pdf